

1 Pita

0

Sansandek amebta Pita mar tonta Gamuk ameb lehaqta

Pita sansandek ka mar tonim Yesus ago on mataw uliq saw haresmo le osiyta na gimen eman lahta. On mataw na gigo uliq diqtab afaqan gwahtiqa in tukim le uliq haresmo tuqos yaqay. Ossa Pita uliq Rom-ub osad in gimen gamuk ka mar tonta. Teq in uliq na anan diq biynan atuw hiqiysa in gamuk awowun hulim anan Babilon hamta (1 Pita 5.13).

Yesus ago on mataw na le begbeg iyim osad afaqan aseseqta sorsa Pita in gigem zaway negnan haqad gimen sansandek ka mar tonta. In bilam, Ne Yesus Kraiss awagamun dimunta na anadin ta emiy ham. Ne Yesus anan helmo haqayta na in nagah ayah diqta iyan ne waz naqmo hiqiyiy ham. Ad ne afaqan sorad ginadnad hi emiy ham. Daq na in ne ginad helta ulum waqsa awaz timeqniy hasdaq haqad in ne giholib gwahtiqaqta ham. Yesus daq ara q meqinta a hi amta teq in santitiy ayahmo sorta ham. Sorim in moqim ta eraqim bilam, Teq ya ta boldaiq haqad in bilam ham. Ne in ago gamuk awaz meqinta na anadin emad in boldaqta na ago ne baq tuneq osiy ham. Osad ne God ago saw anuwani ossa on mataw God ago maror asan ban osayta na in ne gibiyad gigo daq dimdimunta nagan ahol waq kemiy ham. Sa ne gihol bunmo God abenab emid

in ne giwamuzad ossa le ne in ago hib tugwahtiq daqay ham.

I Yesus ago on mataw tawonta iyim iyan i daq dimuntaqmo emad nagah dimunta i waqamta na baq tuneq osuq

¹⁻² Yaqmo Pita, ya Yesus Kraiss ago Aposel araƙ. Ne Yesus ago on mataw saw Pontus teq saw Galesiya teq saw Kapadosiya teq saw Esiya teq saw Bitiniya gigo og saw haresmo begbeg nog iyim osayta na gimen sansandek ka ya mar tonim eman ne gigo hib lehaq. Kwaziqmo diq ne a hi gwahtiqsamo i Gimam God in ne gigo tuhuritim in aholyon ne gitowun tiqamta. Gitowun emim abeb in ne giwaqim ago Bugaw Dimunta negan ne in ago on mataw tawonta tiqiyiy. God in Yesus anedan ne giholib hures laman ne gibusirinan tihiqiyan ne Yesus Kraiss ago gamuk huritad muzinayta.

God agem dimunta negad ne gigem eman kute nemaqta na in ne gigo hib ayahmo diq gwah-tiqan.

Os dimunta Heven-ib i gibaq tunim usaqta

³ Ari i God abin iluwuq. In i gigo Iyahta Yesus Kraiss ago God teq in Yesus Amamtamo. In i ginan anad ayahmo meqniysa i gimen dante wastitaynan haqad in Yesus Kraiss hodhodab wazan eram. Eraqan dante naqmo amalib God i giqeman i gimugan muturta iyim i teq in ago os dimunta na tuwaqam haqad amen emim osauqta. ⁴ In ago

os dimunta igdaqta na a hi meqniydaqta teq in anumlan haiqta teq in ahiqiy haiqta. Teq God nagah na ne gimen tuwastitayim Heven-ib eman usaqta. ⁵ Ne God anan helmo haqsa iyan in ago zaway ayahta amalib ne giwamuzaqta. In ne giwamuzad ossa le kam abebtanta nab in atatin Heven-ib ulalabmo boleq in ne ta giwaqid ne ban dimuntab tuqos daqay.

⁶ Ari God in ago os dimunta negdaqta na ago ne anadin emad ne ginad bilaq gigayinsa osayta. Ta teq muran kam asitmo kab God-mo bilaqan gilumwaq amo amo ne giholib gwahtiqa ne gihol afaqan diq iyaq. ⁷ Daq nawa na amalib God ne gigem ulum kemaqta. Ne ginad emiy. Gig anan gol haqayta na anawun ulilibta teq in usim hiqiyaqta. Teq mataw in gol faqab wizsa anumlan muruwoqim woqsa gol watwat dimun diqta naqmo us tutaqta. Ari ne ginad helta na in gol uriyamim in nagah ayah diqta. Ad nazaqmo gilum waq amo amo ne giholib gwahtiqad in ne ginad helta na ulum kemaqtamo. Ulum kemsu ne ginad helta na hel diqmo usid teq kam abebtanta Yesus Kraisa ulal iydaqta nab God in ne gibin sorid gwalsa in ne giwazinad gibin ayahta tinegdaq. ⁸ Ne Yesus ahol a hi waqadmo anan ginad bilaqta. Ne muran gimeb ahol a hi waqayta teq ne in anan helmo tihaqad ne ginad bilaq gigayinsa gigem dimun diq iyaqta. Ad ne gimugan dimun diq iyaqta na ago ne bilaq buggo biyab a hi iyayta. ⁹ Yesus ulal iydaqta nab ne ginad helta na anon emsa ne os dimunta na tuwaq daqay.

¹⁰ Kwaziqmo God ago nantut in God teq

ne gilumsiheq ta giwaqdaqta na ago in bilaq yaqayta. Ad in God teq agem dimunta ne negad gidimun tondaqta na ago susumunad in gamuk na alulin nangun diq titay yaqayta. ¹¹ Krais ago Bugaw in God ago nantut na giholib usad in Krais afaqan amo amo soreq teq abin ayahta waqdaqta na ago agamukan in nantut na giqezab eman gwahtiqaq. Sa nantut na in giqezab gamuk gwahtiqaqta na alulin nangunad in susumun yaqay, Nagah na kam gineh teq gwahtiqaq? haq yaqay. Teq mat afaqan soreq abin ayahta waqdaqta na nog diq? haq yaqay. ¹² Haqsa God in nantut na giqisihunan in ginad tiqemiy, Nagah i anan bilawta na i gimen a hi gwahtiqaqta haqiy. In ginad emiy, Mataw abeb gwahtiqaq daqayta naqmo gimen gamukta i bilawta haqiy. An muran God in ago Bugaw Dimunta eman Heven-ib tihitim. Hitiqan mataw in God ne giyon dante wastitayta na awagamun dimunta a lehim Bugaw Dimunta ago zaway amalib ne tigibileniy. Gamuk dimunta gibileniyta na in nagah ayah diqta iyan angelo inaqmo huritgo ginad bilaqaqta.

I God ago onmataw tawon diqta iyeq osgo haqad in i gililewun

¹³ Ari nazaq iyan tuteqmo ne daq dimunta emgo haqad ginad emad osiy. Osad ne gihol anononmo wamuziy. Abeb Yesus Krais ulalab boldaqta nab teq God agem dimunta negad tigidimun tondaq. Nazaq iyan ne nagah dimunta na amen emad ne ginadnad hi emad ginad helta amulikmo iyeq usan. ¹⁴ Ne onmin nan huritayta nazaq nog ne osiy. Kwaziqmo ne ginad a hi emad

osad ne gigem atoranmo eraqsa ne daq meqinta amo amo em yaqayta nazaq ne ta hi emiy. ¹⁵ Mat ne gililewunta na in tawon diqta osaqa. Nazaq iyan ne gihol bunmo God ugad ne gigo luw os bunmo in tawon diq iyanmo. ¹⁶ Na ezaqgo God ago marib in kazaq bilam,

Ya tawon diq iyim osaiqta nazaq nogmo ne tawon iyeq osiy ham. *Wok Pris 11.44-45; 19.2; 20.7*

God naw ayah diqmo amalib i gizayim giwam

¹⁷ Ne God anan biyim bilaqay, ‘I Gimam’ haqayta naqmo in on mataw bunmo araqibmo gilum kemad gigo daq ahunibmo amenin ne-gaqta. Negad in mataw asor gigomo a hi lehaqta. Nazaq iyan ne og ka anan i gigo diq hi haqad ne God abin wazinad ahaqenib osiy. ¹⁸ Osad ne nagah ka anadin emiy. Ne gimaman gigo hib daq asor samanta alulin haiqta ne waqim muzinsa daq nagan in ne giqirquran osiyta. Ossa God ne gizayim in ne giqamun na tihas. Ta teq in gol teq silva amalib ne a hi gizayta. Na ezaqgo nagah nagan useq hiqiydaqta. ¹⁹ Nazaq iyan in Krai anedan tawon diqta naqmo amalib ne gizayim giqamun na hasta. Bilaqne mataw sipsip amidon aholib abatlan teq asulan araq haiqta na anedan amalib God ayon tamaz emayta nazaq nog in am. ²⁰ God kwaziqmo og eman a hi gwahtiqa in Krai atowun eman ne gizayeq giwaqgo in osta. Osan teq muran kam abebtanta kab God in eman in ne gilumsihgo haqad ulalabmo bo tugwahtim. ²¹ Gwahtiqim in ne tigilumsihan ne ginad emay, Helmo diq, God in Krai hodhodab wazan eraqan

in abin ayahta tuqug haqay. Haqad ne God anan helmo haqad in teq ne gidimun tondaq haqad ne baq tunim tuqosay.

I gimaqbaban ginan ginad bilaqan

²² Ari ne God ago gamuk helta muzinad ne gigemab gibusirinan usta na tihiqiysa ne osayta. Ad ne gimileq a hi iyad ne gimaqbaban Yesus ago on matawta na ginan ginad bilaqayta. Nazaq iyan muran ne gigemabmo diq an anan ginad bilaqsa osiy. ²³ God-mo ne giqeman ne mutur a ta gwahtiqiyta. Teq ne ginen gimam giqeman ne osim teq moqayta nazaq nog in ne a hi giqamta. In ne giqeman ne mutur iyim osad tuteqmo kuluwa-kuluwmo tuqos daqayta. Na ezaqgo God in ago gamuk awaz meqinta tuteqmo usdaqta naqmo amalib ne giqeman ne muturta gwahtiqiyta. ²⁴ God ago gamuk bilam,

On mataw bunmo bilaqne sisihun nog ham. Teq in gibin bilaqne sisihun azizorin nog ham. Sisihun na miliyawaqta ham. Teq azizorin na muruwoqim tiqayta ham. ²⁵ Ari Iyahta ago gamukmo teq kuluwa-kuluwmo usdaqta ham. *Aisaya 40.6-8*

An Iyahta ago gamuk na in Yesus awagamun dimunta mataw a lehim ne gibileniyta naqmo.

2

Yesus in tituq dimunta tutimmo turaqta nazaq nog

¹ Ari ne on mataw muturta tiqiyim iyan ne daq meqinta kagan bunmo hulosisiy. An agem meqinta ugayta na teq an kat ugayta na teq gimileq iyayta

na teq gigem meqniyaqta na teq an agilehunan bilaqayta nagan ne hullos bugiy. ²⁻³ Iyahta ne gidimun tona ne gihol tiloyiniya. Nazaq iyan ne amun sosilta nog iyeq God ago sus dimun diqta giwitan neqim aseseq iyayta na ne tuteqmo neqnan ginad bilaqan. Ne sus na neqsa ne giwitan zilimeq tihemid teq God ne tigiwaqdaq.

⁴ Iyahta Yesus in bilaqne tituq ara q kayeqmo turaqta nazaq nog. On mataw tituq na anan meqin haqad baymuziyta. Teq God anadib tituq na in dimunmo diq iyan in aholyon wamta. Nazaq iyan ne Iyahta Yesus ago hib boliy. ⁵ Boleq ne bilaqne tituq kayeqmo turayta nog iysa God in ne gimalib inmo aholyon lotu abitan tiqemdaq. Nazaq in emid teq ne in ago on mataw tamaz emayta tawon diqta iyeq osad ne Yesus Kraiss abinib ne gihol tamaz nog God ugsa in ne gibiyad anad bilaqdaqta. ⁶ Na ezaqgo daq na agamukan God ago marib kazaq usaqta.

Ahol waqiy ham. Ya uliq Sayon-ib tituq ara q tileyan turaq ham. Tituq na ya ahol waqan in bit anon bunmo sordaqta iyan ya inadib in dimun diq iysa ya iholyon wayta ham. An on mataw tituq na anan helmo haqayta na bunmo in ya imeb turad gimebay a hi woqdaq ham. *Aisaya 28.16*

⁷ Nazaq iyan ne mataw helmo haqayta na ginadib Kraiss in dimun diqta. Teq mataw helmo a hi haqayta na ginadib Kraiss in bilaqne,

Tituq ara q mataw bit wazayta anan 'meqin' haqad hunegan lahta nazaq nogta. Ta teq muran tituq naqmo awaz meqniyim bit

anon bunmo sorim turaqta. *Buk Song*
118.22

⁸ Teq mataw ginad helta haiqta na gigo hib Kraiss
in bilaqne,

Gig araq danib usad mataw gisen woltayan woq-
nan tonayta nazaq nog. Mataw in gig nab
gisen woltayim in dan titnonta na muzeq
ta lehgo hulosayta. *Aisaya 8.14*

Mataw naqanta in God ago gamuk othasad in
gisen gig nab wolhamim woqayta. Kwaziqmo
God in giyon tibilaqan usta nazaqmo in emayta.

⁹ Ari negmo teq God in ne gitowun eman
ne in ago walmat tiqiyim osayta. Ad ne King
ago mataw tamaz emayta nog iyim osaytamo.
Osad ne God ago on mataw tawon diqta iyim
ahaqenib osad ne in amomo anad muzinayta.
Mebmebmo ne romiqab ossa God ne gililewunan
ne romriq na hulosim bolim in ago saw anuwan
dimun diqta nab tugwahtiqiyta. In kabiy ase-
qta dimdimun diqta emaqta na agamukan ne on
mataw bunmo gibilen daqay haqad in ne gitowun
emim aholyon giwamta.

¹⁰ Kwaziqmo ne God ago on mataw a haiqta.

Teq muran ne in ago on mataw tiqiyiy.

Kwaziqmo God ne ginan anad a hi
meqniyyaqta.

Teq muran in ne ginan anad timeqniyaq.

**I on mataw God ago maror asan
ban osayta na gimeb titnoneqmo
luw osuq**

I God ago kabibiy on mataw nog iyeq osuq

¹¹ Ari ya iyognizmo diq, ya atoranmo kazaq ne gibilenaiq. Ne on mataw gisen tob bolta nog iyeq og kab begbegta os nog iyiy. Ad ne og ka ago ginad meqinta na bunmo gileh ugiy. Ginad meqinta na in ne ginad helta inaq an wolaqta. ¹² Ne titnoneqmo on mataw God ago maror asan ban osayta na gimeb luwiy. Luwsa mataw na in ne gigo daq ahol waqad in ne gigilehunan bilaqad ginan meqin haqad oseq teq abeb in ginad tiqem has daqay. God in on mataw hazizirib giqemnan boldaqta nab teq mataw asan banta na in ne gigo daq dimdimunta in ahol waqiyta na anadin a ta emad in God abin tiqiluw daqay.

¹³ Ari ne Iyahta anadin emad gavman bunmo giqez huritiy. Rom gigo king in danmeh diqta iyim iyan ne in aqez muziniy. ¹⁴ Muzinad ne gavman amikmikta king giqeman osayta na giqez huritiymo. Na ezaqgo maror amikmikta nagan in mataw daq meqinta emayta na faq neggo osayta. Ad in mataw daq dimunta emayta na gibin iluwgo osaytamo. ¹⁵ God anad ne daq dimdimunta amalib mataw ginad haiqta gamuk samanta negayta na giqez tuwasih daqay. ¹⁶ Ne mat araq ago kabibiy mat nog iyeq hi luw osiy. Ta teq ne ginad kazaq hi emiymo. I mat araq diq ahaqenib a hi osad iyan i daq hihiq ginadibmo tiqemam haqad ne ginad nazaq hi emiy. Haiqgam. Ne ginad kazaq emiy, I mat araq ahaqenib a hi osad iyan i God amomo ago kabibiy on mataw iyim osauqta haqiy. ¹⁷ Ne on mataw bunmo giwaziniy. Ad ne gimaqbaban Yesus ago on matawta na bunmo ginan ginad bilaqanmo. Teq ne God rabunad Rom gigo king na abin waziniymo.

I Krais asen muzad afaqan soruq

¹⁸ Ari ya kabibiy mataw samanta tigibilennan. Mataw ne gibunib turad giwamuzsa ne in gihaqenibmo osad girabunad giqez muzin bugiy. Ya mataw dimdimunta ne gibunib turad gilowan tonayta na gimomo ginan a hi bilaqaiq. Haiqqam. Mataw meqinta kabiy afaqanta negayta na in-aqmo gihaqenib ne osiymo haqaiq. ¹⁹ Osad ne God anad muzinad kabiy dimunmo emiy. Emsa ta ne gigo aseseqta na in ginadibmo ginolid ne santitiy na samanta sorsa God agem dimunta tinegdaq. ²⁰ Na ezaqgo ne daq meqinta emeq ago asantitiyin sorad nan a hi bilaqsa nagaqgo God naw dimunta tinegdaq? Ari ne kabiy anononmo emsa ne gigo aseseqta samanta ne ginolid, ne giqez hiqiyeq afaqan na sorsa God agem dimunta negad in ne tigidimun tondaq.

²¹ Ne dante dimunta naqmo muzingo haqad God in ne gililewunta. Na ezaqgo Kraiss in nazaqmo daq araqq meqinta a hi amta teq in ne gimen santitiy sorta. Sorad in anad ne in asen muzeq in daq em nogmo ne tiqem daqaymo haqad in ago daq nawa na ne giqisihunta.

²² In daq araqq meqinta a hi am. Ad in gamuk araqq katiyta a hi bilammo. *Aisaya 53.9*

²³ Mataw gamuk meqinta ugsa in amenin emim gamuk meqinta a hi nag. In santitiy sorad teq in ago bab na gimeqin tongo a hi bilam. Haiqqam. In ahol bunmo God ago hib emad in anad am, God teq mataw bunmo gigo daq anononmo tuqulum kemdaq ham. ²⁴ Kraiss ayib dom wolani in i gigo daq meqinta na bunmo inmo ahol ugim afaqan na sorad tur. In i giwastitayid teq i daq meqinta

hulos tayeq tuteqmo daq titnonta emam haqad in afaqan na i giyon sorta. In santitiy sorim anedan womta na amalib ne giqeman tidimniyyi.

²⁵ Kwaziqmo ne bunmo bilaqne sipsip an hulosim haresmo le luw nog iyiyta. Teq muran ne muleqim Sipsip Ginamren Diqta na ago hib ta bolan in ne giwamuzim tuqosaqta.

3

On mataw an tuwaqiyta gimen gamuk

¹ Ari ne on mat tuwaqiyta na, ne gidugniz gihaqenib osiy, kabibiy mataw in gigo aseseqta gihaqenib osayta nazaq. Osad ne gidugniz asor God ago gamuk a hi huritayta na ne in gamuk araq a hi gibilensa in ne gigo luw os dimunta naqmo ahol waqad ginad buliyeq God ago hib tubol daqay. ² Na ezaqgo in ne gibiyisa ne titnonimmo luwad teq ne in giwazinim gihaqenibmo osayta naqmo in ginad tubuliydaq. ³ Ad ne gihol awaqan dimniydaq haqad gisan amomo hi balaw toniy. On asor in gisan amomo anadin emad in giqensan otsireqad balaw dimdimunta gol-ibta wazad tubusan amo amo giholib emayta. ⁴ Ari negmo teq ne gimugan inaqmo balaw tonid ne giwaqan dimniy hasan. Ne gihol wazid woqsa tok nemeq kiskismo luw osiy. Balaw nazaqta a hi hiqiyaqta teq in God ameb dimun diqta. ⁵ Kwaziqmo on dimunta God anadin diq em yaqayta na in balaw naqanta amalib gihol balaw tonad in gidugniz gihaqenib os yaqayta. ⁶ Ne Sara anadin emiy. In aduw Abraham ahaqenib osad anan yaqgo ayahta haqyaqta. Ari ne nagah araq

ago a hi rabad daq dimdimunta nagan tiqemad teq ne Sara-mo amigniz nog tiqiy daqay.

⁷ Ad nazaqmo ne mataw aw tuwaqiyta na, ne ginad em hasad ne gigo on nenaq osiy. On in giwaz meqin a haiqta. Nazaq iyan ne giqonan giwazinad gilowan toniy. Ad ne ginad kazaq emiy, God in i gigo on ka inaqmo agem dimunta negan in teq ago os dimunta in giholyon tuwaq daqaymo haqiy. Haqad ne giqonan nenaq nazaq wastitayeqmo osad teq ne God inaq gamuk emsa in ne giqez tuhuritdaq.

Tuteqmo i on mataw bunmo gimen daq dimunta emuq

⁸ Ari yaqgo gamuk ta asor usaqta na in kazaq. Ne bunmo gigem amulikmo iyeq osad ara qibmo afaqan soriy. Ad ne an anan ginad bilaqsa an alowan tonad osiy. Teq ne gihol wazid woqsa luwiy. ⁹ Mataw ne gimeqin tonsa ne amenin hi emiy. Ad in gamuk meqinta negsa ne amenin nan meqinta hi negiymo. Haiq. Mataw ne gimeqin tonsa ne God bulonid in mataw na gidimun tonan. Ne daq nazaq emgo haqad God ne gililewunta. Ne nazaq emsa teq God ne tigidimun tondaqmo. ¹⁰ Na ezaqgo,

Mat araq in os dimuntab osnan anad emad, teq in og kab osad kam dimunta ahol waqnan haqad, in gamuk meqinta hi bilaqan. Ad in aqezab nan katiyta araq hi gwahtiqaqmo. ¹¹ In daq meqinta bunmo gileh uqad in daq dimuntaqmo muzan. Ad in aholtuw bulad on mataw bunmo nenaq kiskismo osad in daq na hi hulosan.

¹² Na ezaqgo, Iyahta in on mataw titnonta gibiy kemaqta. Ad in adek emad in mataw na gigo susumun huritaqtamo. Teq Iyahta in on mataw daq meqinta emayta na gigo babmo diq. *Buk Song 34.12-16*

I daq dimunta emad ago afaqan waqamta na dimunmo

¹³ Ne daq dimdimunta emnan giwaz diq meqniysa nog teq ne giwazid woq daqay? ¹⁴ Ari ne daq dimunta emsa mataw santitiiy negsa ne ginad hi meqniyan. God teq ne gidimun tondaqta na ago ne tidimniyim osayta. Nazaq iyan mataw na ne gimeqin tonsa ne girabunad gihol afaqan hi iyan. ¹⁵ Teq ne gigemabmo diq Kraiss abin waz-inad ossa in amomo ne gigo Iyahta iyeq osan. Ad God teq ne tigilumsihdaq haqad ne amen emad luwsa mataw asor ne ginad helta na ago susumun negid ne in giqez amenin emgo ginad em haseqmo luwiy. ¹⁶ Teq ne in gigo susumun na amenin emad ne gihol wazid woqsa kiskismo gibileniy. Ad ne gigem God ameb titnoneqmo ussa ne Kraiss asen muzinad daq dimunta emiy. Ne nazaq emsa teq mataw ne gibilawunim gamuk meqinta negayta na in ne gibiyad gimebay tuwoqdaq. ¹⁷ Na ezaqgo God anad bilaqid teq i daq dimunta emad ago afaqan tisoram. Na in dimunmo. Ari i daq meqinta emad ago afaqan soramta na in meqin diq.

Kraiss i giwaqgo haqad moqim ta eram

¹⁸ Kraiss in on mataw gigo daq meqinta walemnan haqad in nazaqmo santitiiy sorim tumom. Moqim in santitiiy na a ta hi sordaq. In mat

titnonta teq in mataw meqinta gigo ban waqim in gimen mom, in i giwaqeq giqad God agerab lehnan haqad. Mataw in asanmo wol eman momta. Teq God in awitan wazan ta eram. ¹⁹ Teq in awitan naqmo lehim on mataw giwitan giqirquran osiyta na gamuk gibilan. ²⁰ On mataw na in kwaziqmo Nowa ago kamub God ago gamuk othasad osiyta. Kam nab Nowa muy emad luwsa God in mataw na ginad buliygo haqad gibaq tunim sisaqmo osta. Teq haiqqam. On mataw kabemmo haiq 8 nazaqmo muyib gwalim ossa uq tihitim. Hitiqim muy na sorsa God yuw naqmo amalib Nowa asenlul nenaq gilumsihan in dimunmo osad a hi moqiy.

²¹ Ari daq na in bilaqne muran ne yuw huzayta na adulan nog. Yuw huzgo adan na in ne gilumsihsa ne a hi moqaytamo. Teq ne yuw huzim gisanib ginumlan hiqiyta nazaq a haiq. Naqmo God in Yesus Krai hodhodab wazan ta eramta na ago ne anan helmo tihaqim ne gigem God ameb tidimniyim usad iyan ne God anad muzinim yuw huzayta. ²² Yesus Krai Heven-ib gwalehim in God aben aqabun ban osaqta. Ossa angelo teq bugaw aseseqta zaway amo amo wazayta na teq nagah giwaz meqinta gibin inaq iyim maror gan osayta nagan bunmo in ahaqenib tiqiy bugim osay.

**Gilumwaq ayahta Yesus ago on
mataw giholib gwahtiqa in
santitiy soriy**

I gigem kwaziqta ago daq bunmo hulosuq

¹ Ari Krai in aholib santitiiy ayahmo sorta. Nazaq iyan in anad usta nazaqmo ne ginad ussa ne giwaz meqniyeq osiy. Na ezaqgo mat Yesus santitiiy sorta nazaq in aholib santitiiy soraqta, mat naqanta in ahol wasihim daq meqinta a ta hi emaqta. ² Mat nazaq emaqta na in agem kwaziqta atoranmo eraqad anad hureqsa in muzinnan anad a hi bilaqta. In og kab osad God amomo anad muzinad oseq le in tumoqdaq haqad in anad emaqta. ³ Kwaziqmo ne Krai anan helmo a hi haq yaqayta nab ne on mataw God ago maror asan ban osayta na gigo ginad meqinta muzinad ne daq hihiq na dimunmo tiqemiy. Ari muran ne daq meqinta nagan ta hi emiy. Mataw asan banta na in daq gihol bilaqta naqmo emad osayta. Osad in naghaharesmo utetayta teq in yuw atoranta uluwim gifaqin hulosaqta teq in giyogniz nenaq garak ayahmo emayta teq in humab wolim yuw uluwad daqdaq emayta teq in God ago gunun othasad god katiyta giyon lotu emayta. ⁴ Teq muran in daq hihiq haresmo em titursa ne nenaq araqib humab wolim daq meqinta nagan a ta hi emayta. Sa in nazaq ne gibiyad in gihol turuh nemsas ne gibilawunayta. ⁵ Teq mat mataw kayeqmo osayta teq mataw tumoqiyta inaqmo bunmo gigo daq ulum kemeq amenin negdaqta amatin na in ahol tuwastitayim hazizir emgomo tiqiyim nawa osaqta. Abeb teq mataw ne gibilawunayta na in nagaqgo ne gibin nazaq meqin toniyta na ago in mat na tubulon daqay. ⁶ Daq alulin naqmo ago on mataw tumoqiyta na a hi moqadmo in Yesus awagamun

dimunta na huritiyta. Huritim ossa teq God in gigo daq gilum kemim giyon bilaqan in tumoqiy, mataw bunmo moqayta nazaq. Ta teq in gamuk dimunta na tuhuritim in giwitan kayeqmo osayta, God kayeqmo osaqta nazaq.

God naw igta na akabiyān I anonon diqmo emuq

⁷ Ari nagah bunmo hiqiydaqta akaman na sinsin tiqiy. Nazaq iyan ne gihol anononmo wamuzad ne ginad em hasad God inaq gamuk emiy. ⁸ Teq daq ameb diqta ne em daqayta na ne tuteqmo an anan ginad bilaqsa osiy. Na ezaqgo mat in ago walmataw ginan anad bilaqsa in mataw na gigo daq meqinta kabemmo walemad anadin a ta hi emaqta. ⁹ Teq Yesus ago on mataw ne gigo bitab bolsa ne gilowan tonad nan kabemmo hi bilaqiy. ¹⁰ Ne amulik-mulikmo naw waqiyta nazaqmo ne an ulumsihiy. Ne nazaq toneq teq ne God ago naw amo amo in samanmo nagta na anononmo tuwamuz daqay. ¹¹ Mat araq in gamuk bilaqgo anawun waqsun, in God ago gamukmo diq bilaqan. Ad mat araq in mataw gilumsihgo anawun waqsun, in God zaway ugaqta naqmo amalib mataw gilumsihan. Ne Yesus Kraiss abinib ne gigo naw akabiyān nazaq emad God abin emid ayah iyan. In amomo abin ulilibmo diq ussa in nagah bunmo gigo Iyahta iyeq kuluwa-kuluwmo osan. Hel diqtaqmo.

I Yesus afaqan sor nog i sorad ginad dimniyan

¹² Ari ya iyognizmo diq, muran afaqan meqin diqta ne giholib gwahtiqim faq nog ginoysa ne ritenad ginad hares emad “Ka naga daqin diq

i giholib gwahtiqaq?” nazaq ne ginad hi emiy. Afaqan na ne gilum waqgo giholib gwahtiqaqta. ¹³ Gilumwaq na ne gigo hib gwahtiqa ne santitiy Krai sor nogmo ne sorayta. Nazaq iyan ne ginad dimniyan. Ne nazaq ginad dimniya afaqan sorid teq abeb Krai abin ayahta inaq ulalab bo gwahtiqa ne ahol waqad ginad dimniya gigem dimun diq iyaq. ¹⁴ Krai abin ne giholib usaqta na ago mataw gamuk meqinta negayta. Nazaq iyan ne tidimniyim osayta. Na ezaqgo God ago Bugaw Dimunta abin ayah diqta inaqta na in ne giholib tuqusaqta. ¹⁵ Helmo ne mat araq wol emeq o ne nagaq araq rin toneq o ne daq araq meqin diqta emeq o ne mataw gigo kabiy meqin toneq, ne daq nagan ago asantitiyin waqad ne gimebay tuwoqdaqta. Teq ne daq nawa ya teko ginan gibilenta na araq diq emeq ago mebay hi waqiy. ¹⁶ Ari Krai abin ne giholib ussa na ago ne santitiy waqad teq ne gimebay hikidik woqan. Haiqqam. Krai abin ne giholib usaqta na ago ne ginad dimniya ne God-mo abin iluwad osiy.

¹⁷ Ari muran God in mataw gigo daq gilum kendaqta akaman na tubol. Bolan in hazizir na alulin emad danmeh inmo ago on matawta gigo daq ulum kemeq amenin tinegdaq. Negeq huload in mataw God ago gamuk dimunta gileh ugad a hi huritayta na gigo hib hazizir na emid tihiqiydaq. Ari God danmeh inmo ago on mataw gilum kemeq faq negsa teq ta mataw nan oth-asayta na in ezaq diq gihol loyin daqay? ¹⁸ Teq, God ago on mataw in God ago os dimuntab gwahtiqa afaqan diq iya, ta mataw God gileh ugad daq meqinta emayta na in teq

ezaq gwahtiq daqay? *Gutpela Sindaun*
11.31

¹⁹ Nazaq iyan mataw God anad muzinim santitiy waqayta na in gihol God abenab emad teq in daq dimuntaqmo emad osiy. God inmo i giqamta teq in i gilumsihnan bilamta nazaqmo diq in tiqemdaq.

5

Yesus ago on mataw gigo danmebta nagan in gigo walmataw gilowan ton daqay

¹ Ari yaqmo Yesus ago on mataw gigo mat danmebta araq teq ya imebmo diq Kraiss santitiy sorsa ahol wayta. Teq abeb God ulalabmo ago on mataw gidimun tonad gihin dimunta negsa ya inaqmo ibin dimunta tuwaqdaqmo. Nazaq iyan ya ne gilikmanib mataw danmebta na atoranmo kazaq gibilenaiq. ² Ne ginad bilaqsa God ago sipsip anononmo giwamuziy. Luweq mataw ne gituw bulsa ne kabiy na emad gituw tihiqiy daqay. Teq ne mani waqgo kabiy na hi emiymo. Haiqqam. Ne kabiy na gihol bunmo ugad ne ginad bilaqsa emiy. ³ God-mo ne gigo sipsip na ne gibenab giqamta. Nazaq iyan ne in giwamuzad ne igmo ag haqad gibayid hi woqiy. Haiqqam. Ne daq dimuntaqmo ne gigo sipsip giqisihuniy. ⁴ Ne nazaq emsa teq Sipsip Ginamren Danmeb Diqta na bo ulalab tugwahtiqad in ne kabiy emiyta na anawun balaw araq tutimmo dimunmo usaqta na tinegdaq. Negid ne waqeq king gigo balaw nog gifaqinib emid mataw bunmo ne gibiyad gihin tiqiluw daqay.

I gihol God abenab emuq

⁵ Ari on mataw ta asor na bunmo ya kazaq ne gibilennan. Ne mataw danmebta na gihagenib iyeq osiy. Teq ne bunmo gihol abin wazid woqsa ne an alowan tonad osiy. Na ezaqgo,

Mataw in gimo gihol abin wazan eraqsa God in geg negaqta. Teq mataw gihol wazan woqsa God in agem dimunta negaqta. *Gut-pela Sindaun 3.34*

⁶ Nazaq iyan ne gihol wazid woqsa God ago zaway ayahta na ahaqenib osiy. Ossa le kam inmo atowun amta nabmo teq in ne gibin wazid tiqeraqdaq. ⁷ God anad negsa ne osayta. Nazaq iyan ne gigo afaqan teq nagah bunmo ne anan ginad meqniyaqta na ne God ugid in soran.

⁸ Ne worworeq osad gihol asawan woltayad osiy. I gibabun Satan in bilaqne laiyan araqq atoranno gayonad on mataw gineqgo ginagunad luwaqta nazaq nog in luwaqta. ⁹ Teq ne ginad helta na amalib giwaz diq meqniyeq ossa laiyan na ne giwaznan tonsa ne othasid lehan. Ad ne ginad emiy. Ne gimaqbaban Yesus ago on mataw og saw bunmo osayta na in inaqmo ne afaqan sor nog in soraytamo haqiy. ¹⁰ God agem dimunta negad ayahmo gilumsihsa ne afaqan sorad a hi woq daqay. Ne in inaq ago os dimunta ahiqiy haiqta nab garabmo os daqay haqad in ne gililewunan muran ne Kraiss aholib soqotim inaq tuqosay. Nazaq iyan ne kam asitmo kab afaqan tisorid teq inmo ne gisen baysihad zaway negsa ne dimniy haseq giwaz meqniyeq titur daqay. ¹¹ God in nagah bunmo gigo Iyahta iyeq

in zaway bunmo wazad kuluwa-kuluwmo osan. Hel diqtaqmo.

Gamuk asor

¹² Ari gamuk asimqanta nawa ya bilaqim bolta na ya Sailas bulonsa in ne gimen mar tonta. Ya inadib mat na in ya iholyowmo diqta. God agem dimunta negaqa na ago agamukanmo diq ya kawa ne gigem zaway uggo haqad tigibilen. Gibilenan ne gamuk ka muzinad giwaz meqniyeq turiy.

¹³ Ari Yesus ago on mataw uliq Babilon-ib* kab osayta na in ne zeq dimun tinegay. God in on mataw na inaqmo gililewunim aholyon gitowun eman in ne gimaqbaban iyim osayta. Sa Mak inaqmo ago zeq dimun eman ne gigo hib lehaqmo. Mat na in bilaqne ya itatinmo diq nogta. ¹⁴ Teq ne nazaqmo an anan ginad bilaqsa an zeq dimun ugiymo.

Ari ne on mataw Krai aholib soqotim inaq osayta na, ne bunmo gigem kute nemsas osiy. Nawaqmo.

---

* 5:13: Pita in uliq Babilon hamta na in gamuk awowun hulim Rom anan nazaq biyta.

God Ago Maror Muturta Agamukan
The New Testament in the Bargam Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bargam long Niugini

copyright © 2001 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Bargam

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2013-02-05

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 22 Nov 2019

e6d4bba7-efc9-5580-b990-ee6b0ef92064